

СХВАЛЕНО

Протокол засідання
педагогічної ради
від 31.08.2023р № 1

Директор ліцею
01.09.2023р

В.І. Чонка

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Комунального закладу
«Ширмівський ліцей
Погребищенської міської ради
Вінницького району Вінницької області»

на 2023-2024 навчальний рік

Вступ

I. Загальні положення

Освітня програма Ширмівського ліцею Вінницького району Вінницької області на 2023-2024 навчальний рік розроблена згідно з Конституцією України (ст. 53), на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та складена відповідно до основних вимог нормативних документів:

- Розпорядження № 988 Концепції Нової української школи та Розпорядження Кабінету Міністрів України № 903-р від 13.12.2017 «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»

- Постанови Кабінету міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» (у редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688)

- Постанови Кабінету міністрів України від 24.07.2019 №688 «Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти»

- Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №538 від 07.08.2013р.)

- Наказу МОН України. 21.03.2018 №268 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти»

- Наказу МОН України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»

- Наказу МОН України від 20.04.2018 №408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»

- Наказу МОН України від 28.11.2019 №1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»

- Наказу МОН України від 08.10.2019 №1272 «Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б., 1-2 клас»

- Наказу МОН України від 08.10.2019 №1273 «Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б., 3-4 клас»

- Наказу МОН України від 19.08.2016 №1009 «Про внесення змін до наказу МОН України від 21.08. 2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»

- Наказу МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»

- Наказу МОН України від 20.08.2018 №924 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 1 класу у Новій українській школі»

- Наказу МОН України від 27.08.2019 №1154 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 2 класу»

- Наказу МОН України від 25.06.2018 №677 «Про затвердження порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти» (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 24.07.2018 № 865/32317)

- Наказу МОН України від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти

- Листа Міністерства освіти і науки України від 02.04.2018 №1/9-190 «Щодо скороченої тривалості уроку для учнів початкової школи»

- Листа МОН України від 01.02.2018 №1/9-74 «Щодо застосування державної мови в освітній галузі»

- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого Наказом Міністерства охорони здоров'я України 25 вересня 2020 року, zareestrovano в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 року за № 1111/35394

- Статуту Ширмівського ліцею та інших нормативних документів щодо діяльності закладу освіти, спрямованих на реалізацію освітніх потреб особистості та задоволення викликів суспільства.

За Статутом КЗ «Ширмівський ліцей» є закладом загальної середньої освіти, перебуває у комунальній власності Погребищенської міської ради Вінницької області.

Засновником закладу освіти є Погребищенська міська рада.

Головним завданням закладу є забезпечення реалізації права громадян на доступність та безоплатність здобуття повної загальної середньої освіти, формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, підготовленої до професійного самовизначення, а також створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство та для особистісного становлення і творчої самореалізації кожної дитини, формування її життєвої компетенції, розвитку в неї ціннісного ставлення до світу.

Структурними підрозділами ліцею є:

- початкова школа – I ступінь (1-4 класи), що забезпечує початкову освіту;
- гімназія - II ступінь (5-9 класи), що забезпечує базову середню освіту.

Ліцей забезпечує здобуття повної загальної середньої освіти через організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державними стандартами початкової, базової, профільної загальної середньої (далі – Державний стандарт) на трьох рівнях:

- початкова освіта;
- базова середня освіта;
- профільна середня освіта.

Здобуття профільної середньої освіти передбачає академічне і профільне навчання на основі поєднання змісту освіти, визначеного стандартом профільної середньої освіти і поглибленого вивчення окремих предметів з урахуванням здібностей та освітніх потреб учнів.

Відповідно до ст. 5 Закону України «Про повну загальну середню освіту» мовою освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти є державна мова.

Зарахування учнів до закладу здійснюється на підставі заяви батьків, або осіб, які їх замінюють.

До закладу для здобуття освіти зараховуються (у разі подання батьками відповідної заяви) усі діти, які проживають на території обслуговування закладу освіти (с. Ширмівка, с. Свитинці, с. Соснівка, с. Смаржинці, с. Вишнівка, с. Ліщинці).

Здобуття загальної середньої освіти у закладі відбувається за очною (денною) формою (1-10 класи) та дистанційною на час карантину.

У 2023-2024 навчальному році в закладі функціонуватимуть 10 класів, в яких будуть навчатися 61 учень: у школі I ступеня – 4 класи (25 учнів), у школі II ступеня – 5 класів (31 учень), у школі III ступеня – 1 клас (5 учнів).

Режим роботи закладу освіти – одна зміна. Детальний опис режиму роботи закладу освіти та розклад дзвінків у *Додатку № 1*.

II. Мета освітньої програми.

Освітня програма Комунального закладу «Ширмівський ліцей Погребищенської міської ради Вінницького району Вінницької області» передбачає:

- поєднання стабільного змісту освіти і варіативності вибору навчальних дисциплін, наявності різних програм та альтернативних підручників з кожного предмету;

- диференційоване та індивідуальне навчання на всіх ступенях вільного застосування вчителями різних методик, навчання та виховання;

- розширення повноважень вчителів, учнів, батьків в управлінні закладом, вирішенні методичних, педагогічних, фінансових питань, завдань розвитку матеріальної бази;

- утвердження в закладі атмосфери гуманізму, поваги до особистості вчителя і учня;

- формування у підростаючого покоління патріотизму, потреби турбуватись про майбутнє Батьківщини, національної самосвідомості;

- суверенності: заклад є самостійним, національним державно-громадським інститутом освіти, виховання і педагогічної діяльності. Це проявляється в практичній можливості розробки концепції системи, змісту, структури освіти і виховання, навчального плану, програм та посібників, у вільному вирішенні всіх кадрових та інших питань управління школою матеріального та фінансового забезпечення;

- єдність та взаємозв'язок закладу з усіма сферами життя народу, його культурою, інтеграції всіх ціннісних виховних сил суспільства;

- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природо доцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини, розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

III. Головні завдання закладу загальної середньої освіти.

Освітня програма базової середньої освіти (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

З метою реалізації положень Конституції України, законодавчих актів України в галузі освіти, створення умов для забезпечення доступу громадян до якісної освіти, вдосконалення культурних і національних освітніх прав і запитів усіх громадян, утвердження високого статусу педагогічних працівників у суспільстві у 2023-2024 навчальному році перед школою поставлені такі головні завдання освітнього процесу:

1. Забезпечити необхідні умови щодо реалізації впровадження нового Державного стандарту початкової і базової загальної середньої освіти; Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;

6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
7. Проведення атестації та сертифікації педагогів;
8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням нашого закладу.

Освітній заклад несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;
- дотримання фінансової дисципліни.

IV. Очікувані результати. Модель випускника школи.

Призначення закладу освіти полягає в наданні якісної загальної середньої освіти дітям шкільного віку мікрорайону школи, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми. Основним засобом реалізації призначення загальноосвітнього закладу є засвоєння здобувачами освіти обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм. У той же час заклад має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме: введення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд; надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо); інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності; надання широкого спектра додаткових освітніх програм і додаткових освітніх послуг. Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;

виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення .

Опис "моделі" випускника

Модель випускника Нової Української Школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими. Випускник школи має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами.

Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Наш випускник – передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості: випускник школи добре проінформована особистість; прагне до самоосвіти та вдосконалення; готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави; є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки; свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля; мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал. Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник старших класів має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою

інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту. Наш випускник-свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

1.4. Основні напрямки розвитку закладу освіти.

Основними напрямками розвитку закладу освіти є:

- створення належних умов для всебічного розвитку і саморозвитку особистості, індивідуалізації та диференціації навчання, переходу на особистісно зорієнтовані педагогічні технології;
- гуманізація і гуманітаризація освіти;
- комплексна реалізація оздоровчої функції шкільної освіти через упровадження здоров'язбережувальних технологій в освітній процес;
- посилення практично-діяльній і творчій складових у змісті всіх освітніх галузей;
- подальше впровадження комп'ютерної техніки, перспективних освітніх технологій в управлінську діяльність;
- створення умов для розвитку педагогічної творчості та ініціативи, підвищення загальнодидактичного, науково-методичного та фахового рівня педагогічних працівників через модернізацію внутрішньошкільної методичної роботи, самоосвіту та залучення вчителів до експериментальної, дослідницької діяльності.
- активізація індивідуальної роботи з обдарованими та талановитими дітьми, систематичної та послідовної роботи щодо якісної підготовки здобувачів освіти до олімпіад, конкурсів, турнірів різного рівня;
- спрямування діяльності на підготовку дитини до самостійного життя, підтримку дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, посилення ролі превентивної та корекційної роботи як з учнями, так і з членами їх родин;
- використання в роботі інноваційних підходів до навчання та виховання, роботи з батьками та громадськістю;
- зміцнення матеріально-технічної бази навчального закладу при залученні організацій, громадськості, спонсорів, батьків.

**Режим роботи
Ширмівського ліцею**

1. Навчальний тиждень – п’ять днів.
2. Заняття проводяться в одну зміну .
3. Тривалість уроків становить:
 - у 1 класі – 35 хвилин,
 - у 2-4-х класах – 40хвилин,
 - у 5-11-х класах – 45 хвилин.
4. Розклад дзвінків:

Урок №	5 – 11 класи		2 – 4 класи		1 клас	
	тривалість, год.	перерва, хв.	тривалість, год.	перерва, хв.	тривалість, год.	перерва, хв.
1	9:00 – 9:45	10	9:00-9:40	10	9:00-9:35	10
2	9:55-10:40	10	9:50-10:30	10	9:45-10:20	10
3	10:50-11:35	20	10:40-11:20	20	10:30-11:05	20
4	11:55-12:40	20	11:40-12:20	20	11:25-12:00	20
5	13:00-13:45	10	12:40-13:20		12:20-12:55	
6	13:55-14:40	10				
7	14:50-15:35					

Освітня програма початкової освіти (I, II цикли)

Освітня програма I ступеня (початкова освіта) Комунального закладу «Ширмівський ліцей Погребищенської міської ради Вінницького району Вінницької області» розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», листа МОН України від 22.05.2018 №1/9-332 щодо затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти, наказу МОН України від 08.10.2019 р. №1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти»; наказу МОН України від 08.10.2019 №1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти», за Типовою освітньою програмою початкової освіти під керівництвом Шияна Р.Б.

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натеper подані в рамках навчальних планів;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в таблиці 3; пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

1. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів загальноосвітньої школи складає 3570 годин/навчальний рік: для 1-х класів – 875 годин/навчальний рік, для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік, для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік, для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

Навчальний план на 2023-2024 н.р. складений відповідно:

- для **1-2-х класів** – Державного стандарту початкової освіти (2018), типової освітньої програми (автор Р.Б. Шиян) (Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1272); *(Додаток 1)*

- для **3-4-х класів** – Державного стандарту початкової освіти (2018), типової освітньої програми (автор Р.Б. Шиян) (Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1273) *(Додаток 1)*.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів та передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової. Варіативна складова навчального плану закладу освіти враховує особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1 класі – 35 хвилин, у 2-4 класах – 40 хвилин.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Мова викладання українська.

Перелік освітніх галузей.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Освітні галузі в 1-2 класах НУШ:

Мовно-літературна (**українська мова** (мова і читання), **англійська мова**)

Математична (**математика**)

Громадянська та історична, природнича, соціальна та здоров'язбережувальна (**«Я досліджую світ»**)

Мистецька (**мистецтво або музичне мистецтво і образотворче мистецтво**)

Технологічна (**дизайн і технології**)

Інформатична (**інформатика з 2 класу**)

Фізкультурна (**фізична культура**)

Освітні галузі в 3-4 класі НУШ:

Мовно-літературна, зокрема:

Рідномовна освіта (українська мова та література; мови та літератури корінних народів та національних меншин) (МОВ1)

Іншомовна освіта (ІНО) (англійська мова)

Математична (МАО)

Природнича (ПРО) Т

Технологічна (ТЕО) І

Інформатична (ІФО)

Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)

Громадянська та історична (ГІО)

Мистецька (МІО)

Фізкультурна (ФІО)

Навчальний час, передбачений на варіативну складову може бути використаний на предмети інваріантної складової, на проведення індивідуальних та групових занять. Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається закладом загальної середньої освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладів освіти.

Варіативна складова навчальних планів може використовуватись на:

- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей,
- проведення індивідуальних консультацій,
- проведення групових занять

Враховуючи індивідуальні освітні потреби учнів, рішенням педагогічної ради від 31.08.2022 №1 конкретизовано варіативну складову навчального плану, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів враховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 2-4 класах – 40 хвилин, 1 клас – 35 хвилин.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної

складових навчальних планів. Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформовані відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій з таких варіативних модулів:

Вправи для формування культури рухів з елементами гімнастики;

Вправи для оволодіння навичками пересувань;

Вправи для опанування навичками володіння м'ячем;

Стрибкові вправи;

Ігри для активного відпочинку;

Вправи для розвитку фізичних якостей.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

2. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено з обов'язковими результатами навчання першого та другого циклів, визначеними Державним стандартом початкової освіти, описані в програмах кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів. Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопродметних зв'язків, а саме:

змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

3. Форми організації освітнього процесу.

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

4. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»). Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося 7 років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося 6 років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться 6 років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

5. Форми оцінювання здобувачів початкової освіти.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Навчальні досягнення здобувачів у 3-4 класах підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і

методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять *державну підсумкову атестацію*, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності.

Освітня програма закладу початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

**Навчальний план КЗ «Ширмівський ліцей» на 2023-2024 н.р.
для I, II циклів (1-4 кл. початкова школа)**

№ за/п	Навчальні предмети	Години базового компонента				
		1 кл.	2 кл.	3кл.	4кл.	Разом
1.	Українська мова	5	5	5	5	20
2.	Математика	3	3	4	4	14
3.	Іноземна мова	2	3	3	3	11
4.	Мистецтво	2	2	2	2	8
5.	Фізична культура	3	3	3	3	12
6.	Інформатика	-	-	1	1	2
7.	Я досліджую світ:	7	8	7	7	29
	Українська мова	2	2	2	2	8
	Математика	1	1	1	1	4
	Природнича	2	2	2	2	8
	Технологічна	1	1	1	1	4
	Соціальна і здоров'язбережувальна	0,5	0,5	0,5	0,5	2
	Громадянська та історична	0,5	0,5	0,5	0,5	2
	Інформатична.		1			1
Всього:		22	24	25	25	96
Варіативна складова						
	Українська мова (додатково)					
	Всього	22	24	25	25	96

ПРОГРАМИ 1-4 кл.

Клас	Предмет	Програма	Видавництво
1	Українська мова	Типова освітня програма початкової освіти, цикл І (1-2 класи), розроблена під керівництвом Р.Б. Шияна /НУШ-2/	Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1272 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти»
	Англійська мова		
	Математика		
	«Я досліджую світ»		
	Мистецтво		
	Фізична культура		
2	Українська мова	Типова освітня програма початкової освіти, цикл І (1-2 класи), розроблена під керівництвом Р.Б. Шияна /НУШ-2/	Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1272 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти»
	Англійська мова		
	Математика		
	«Я досліджую світ»		
	Мистецтво		
	Фізична культура		
3	Українська мова	Типова освітня програма початкової освіти, цикл ІІ (3-4 класи), розроблена під керівництвом Р.Б. Шияна /НУШ-2/	Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1273 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»
	Англійська мова		
	Математика		
	«Я досліджую світ»		
	Мистецтво		
	Фізична культура		
	Інформатика		
4	Українська мова	Типова освітня програма початкової освіти, цикл ІІ (3-4 класи), розроблена під керівництвом Р.Б. Шияна /НУШ-2/	Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1273 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»
	Англійська мова		
	Математика		
	«Я досліджую світ»		
	Мистецтво		
	Фізична культура		
	Інформатика		

ПІДРУЧНИКИ

Клас	Підручник	Автори, видавництво
1	Українська мова. Буквар 1-2 част.	І.О.Большакова, М.С.Пристінська. Харків. «Ранок» 2018р.
	Англійська мова	О.Д.Карпюк. Тернопіль. «Астон» 2018 р.
	Математика	О.М.Гісь, І.В.Філяк. Харків. «Ранок» 2018 р.
	Я досліджую світ» 1-2 част.	О.В.Тагліна, Г.Ж.Іванова. Харків. «Ранок» 2018р.
2	Я досліджую світ 1-2 част.	І. Большакова. Харків. «Ранок». 2019р.
	Українська мова 1-2 част.	І. Большакова. Харків. «Ранок» 2019р.
	Математика.	О. Гісь. Харків. «Ранок» 2019р.
	Англійська мова.	О.Карпюк. Тернопіль . «Астон» 2019р.
	Мистецтво	Л.М.Масол, О.В.Гайдамака Київ. «Генеза» 2019 р.
3	Українська мова та читання 1-2част.	І.О.Большакова, М.С.Пристінська. Харків. «Ранок» 2020р
	Я досліджую світ» 1-2 част.	О.Волощук, О.Козак Київ «Світич»2020р
	Математика 1-2 част.	О. Гісь. Харків. «Ранок» 2020р
	Англійська мова	О.Д.Карпюк. Тернопіль «Астон» 2020 р
	Мистецтво	Л.М.Масол, О.В.Гайдамака Київ. «Генеза» 2020 р.
4	Я досліджую світ» 1-2 част.	О.Волощук, О.Козак Київ «Світич»2021р
	Англійська мова	О.Д.Карпюк. Тернопіль «Астон» 2021 р
	Мистецтво	Л.М.Масол, О.В.Гайдамака Київ. «Генеза» 2021 р.
	Математика 1-2 част.	О. Гісь. Харків. «Ранок» 2021р
	Українська мова та читання 1-2част.	І.О.Большакова,М.С.Пристінська. Харків. «Ранок» 2021р
	Інформатика	Г.Ломаковська .Київ «Освіта»2021р.
	Я досліджую світ» 1-2 част.	О.Волощук, О.Козак. Київ. «Світич»2021р.

Освітня програма базової середньої освіти

Освітня програма базової середньої освіти Комунального закладу «Ширмівський ліцей Погребищенської міської ради Вінницького району Вінницької області» для II ступеня (базова середня освіта) розроблена згідно Законів України «Про освіту» «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392, *Державного стандарту базової середньої освіти затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 року № 898*, наказу МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» для 7-9 класів, *наказу МОН України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»* для 5-6 класів

Освітня програма визначає:

- *Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.*

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5810 годин/навчальний рік:

для 5-х класів (рекомендоване) – 1015 годин/навчальний рік,

для 6-х класів (рекомендоване) – 1120 годин/навчальний рік,

для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,

для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,

для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані школи II ступеня (далі – навчальний план). **(Додатки 1-4)**

Навчальний план школи II ступеня складений на основі Типових освітніх програм закладів загальної середньої освіти II ступеня, затверджених наказом МОН України від 19.02.2021 № 235 для 5-6 класів **(Додаток 1-2)** та наказом МОН України від 20.04.2018 №405 для 7-9 класів **(Додатки 3-5)**

Оскільки учні 6, 8 класів перебувають на індивідуальному навчанні (2 та 4 учні відповідно), тому для них складено окремий навчальний план індивідуальних занять **(Додаток 2, 4)**

Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи

здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти", *Державного стандарту базової середньої освіти затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 року № 898*, години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;</p>

		<p>ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи;</p>

		<p>знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі</p>

		<p>чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;

- роботу в проектах;

- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму для 5-6 класів складено за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна
- Математична
- Природнича
- Соціальна і здоров'язбережувальна
- Громадянська та історична
- Інформатична
- Технологічна
- Мистецька
- Фізична культура

Освітню програму для 7-9 класів складено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до

змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

-кадрове забезпечення освітньої діяльності;

16 вчителів-предметників з них:

6 учителів з вищою категорією, 7 учителів – I категорія, 3 – II категорія, «Старший вчитель» – 7 учителів.

-навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

програми – (Додаток 6,7)

підручники - (Додаток 8-10)

-матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

для здійснення освітньої діяльності в навчальному закладі учні середньої школи навчаються частково за кабінетною системою (діє 13 кабінетів з них - 4 (предметні) проатестовані і обладнанні відповідно до вимог Положення про навчальні кабінети та вимог техніки безпеки; якість проведення навчальних занять – забезпечується шляхом впровадження ефективних форм і методів роботи; моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) проводиться згідно вимог навчальних програм та обліковується у класному журналі;

завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

-оновленням методичної бази освітньої діяльності;

-контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробкою рекомендацій щодо їх покращення;

-моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

Створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через участь у вебінарах, семінарах, тренінгах та післядипломну курсову підготовку.

Освітня програма закладу базової середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

На основі освітньої програми складено та затверджено навчальний план для базової середньої освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу.

**Навчальний план КЗ «Ширмівський ліцей» на 2023-2024 н.р.
для 5 кл. (основна школа)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Всього годин по предметах	Всього годин в галузі
Мовно- літературна	Українська мова	4	11
	Українська література	2	
	Іноземна мова (англ.)	3	
	Зарубіжна література	2	
Математична	Математика	4	4
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
Соціальна і здоров'язберезувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1,5
	Етика	0,5	
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	2	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5
Технологічна	Технології	2	2
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом		29	29

**Навчальний план КЗ «Ширмівський ліцей» на 2023-2024 н.р.
для 6 класу**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Список учнів		Всього годин по предметах	Всього годин в галузі
		<i>Висотюк Назар Іванович</i>	<i>Степанюк Ярослав Андрійович</i>		
Мовно - літературна	Українська мова	1	1	2	5,5
	Українська література	0,5	0,5	1	
	Іноземна мова (англ.)	0,75	0,75	1,5	
	Зарубіжна література	0,5	0,5	1	
Математична	Математика	1,25	1,25	2,5	2,5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	0,5	0,5	1	2
	Географія	0,5	0,5	1	
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	0,25	0,25	0,5	0,75
	Етика	0,125	0,125	0,25	
Громадянська та історична	Історія України. Всесвітня історія	0,5	0,5	1	1
Інформатична	Інформатика	0,375	0,375	0,75	0,75
Технологічна	Технології	0,5	0,5	1	1
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	0,5	0,5	1	1
Фізична культура	Фізична культура	0,75	0,75	1,5	1,5
Разом		8	8	16	16

**Навчальний план КЗ «Ширмівський ліцей» на 2023-2024 н.р.
для 7 класу (основна школа)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Клас	Разом
		7	
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2,5
	Українська література	2	2
	Іноземна мова (англ.)	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1
	Всесвітня історія	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотв.мистецтво	1	1
Математика	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Біологія	2	2
	Географія	2	2
	Фізика	2	2
	Хімія	1,5	1,5
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Разом		31	31

**Навчальний план КЗ «Ширівський ліцей» на 2023-2024 н.р.
для 8 класу (основна школа)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Список учнів				Разом
		<i>Варивода Артем Олегович</i>	<i>Кравчук Дмитро Олександр ович</i>	<i>Ляшок Іванна Антонівна</i>	<i>Савченко Вероніка Олексіївна</i>	
Мови і літератури	Українська мова	0,5	0,5	0,5	0,5	2
	Українська література	0,5	0,5	0,5	0,5	2
	Іноземна мова (англ.)	0,75	0,75	0,75	0,75	3
	Зарубіжна література	0,5	0,5	0,5	0,5	2
Суспільство і навчання	Історія України	0,375	0,375	0,375	0,375	1,5
	Всесвітня історія	0,25	0,25	0,25	0,25	1
Мистецтво	Мистецтво	0,25	0,25	0,25	0,25	1
Математика	Алгебра	0,5	0,5	0,5	0,5	2
	Геометрія	0,5	0,5	0,5	0,5	2
Природознавство	Біологія	0,5	0,5	0,5	0,5	2
	Географія	0,5	0,5	0,5	0,5	2
	Фізика	0,5	0,5	0,5	0,5	2
	Хімія	0,5	0,5	0,5	0,5	2
Технології	Трудове навчання	0,25	0,25	0,25	0,25	1
	Інформатика	0,5	0,5	0,5	0,5	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	0,25	0,25	0,25	0,25	1
	Фізична культура	0,75	0,75	0,75	0,75	3
Разом		7,875	7,875	7,875	7,875	31,5

**Навчальний план КЗ «Ширмівський ліцей» на 2023-2024 н.р.
для 9 класу (основна школа)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	9	Разом
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Іноземна мова (англ.)	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-
	Образотв. мистецтво	-	-
	Мистецтво	1	1
Математика	Математика		
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Природознавство		
	Біологія	2	2
	Географія	1,5	1,5
	Фізика	3	3
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Разом		33	33
Варіативна складова			
Разом		33	33

НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ

5-6 класи

№ п/п	Предмет	Навчальна (освітня) програма
1	Інформатика	«Інформатика. Навчальна програма для 5-6 класів», розроблена на основі модельної програми «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
2	Українська мова	«Українська мова. Навчальна програма для 5-6 класів», розроблена на основі модельної програми «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021р. № 795)
3	Українська література	«Українська література. Навчальна програма для 5-6 класів», розроблена на основі модельної програми «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021р. № 795)
4	Англійська мова	«Англійська мова. Навчальна програма для 5-6 класів», розроблена на основі модельної програми «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021р. № 795)
5	Зарубіжна література	«Зарубіжна література. Навчальна програма для 5-6 класів», розроблена на основі модельної програми «Зарубіжна література. 5-6 класи» (автори Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В. та ін.) Рекомендованою Міністерством освіти і науки України (наказ № 795 від 12.07.2021р.)
6	Математика	«Математика. Навчальна програма для 5-6 класів», розроблена на основі модельної програми «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О.С.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021р. № 795)

7	Пізнаємо природу	«Пізнаємо природу. Навчальна програма для 5-6 класів», розроблена на основі модельної програми «Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Коршевніюк Т. В.).«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021р. № 795)
8	Географія	«Географія. Навчальна програма для 6 класу», розроблена на основі модельної програми «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11.04.2022 № 324)
9	Здоров'я, безпека та добробут	«Здоров'я, безпека та добробут. Навчальна програма для 5-6 класів», розроблена на основі модельної програми "Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)" для закладів загальної середньої освіти (автори: Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021р. № 795)
10	Етика	«Етика. Навчальна програма для 5-6 класів», розроблена на основі модельної програми «Етика. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.) "Рекомендовано Міністерством освіти і науки України" (наказ № 795 від 12.07.2021р.)
11	Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас	«Вступ до історії та громадянської освіти. Навчальна програма для 5 класу», розроблена на основі модельної програми «Вступ до історії та громадянської освіти 5 клас» рекомендовано для закладів загальної середньої освіти (автори: Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.) «Рекомендовано міністерством освіти та науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021р. № 795)
12	Історія України. Всесвітня історія. 6 клас	«Історія України. Всесвітня історія. Навчальна програма для 6 класу», розроблена на основі модельної програми «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Піскарьова І.О., Бурлака О.В., Майорський В.В., Мелещенко Т.В., Щупак І.Я.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07. 2021 № 795)

13	Технології	«Технології. Навчальна програма для 5-6 класів», розроблена на основі модельної програми «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021р. № 795)
14	Мистецтво	«Мистецтво. Навчальна програма для 5-6 класів», розроблена на основі модельної програми «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автор Кондратова Л. Г) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
15	Фізична культура	«Фізична культура. Навчальна програма для 5-6 класів», розроблена на основі модельної програми «Фізична культура. 5-6 класи» (для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О. С., Коломоєць Г.А., Боляк А.А., та інші). "Рекомендовано Міністерством освіти і науки України" (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)

НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ

7 - 9 класи

Предмет	Програма
Українська мова	Українська мова. 5-9 класи. Програма для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804)
Українська література	Українська література: 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (із змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804)
Математика	Математика. Навчальна програма для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І., (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 .06 2017 р. № 804)
Зарубіжна література	Зарубіжна література. 6–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Наказ МОН від 03.08.2022 № 698)
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 6-9 класи, К., 2017 р. Наказ МОН від 20.04.2018 № 408
Історія України	Оновлена програма «Історія України. Всесвітня історія. 6-11 класи» (затверджено і надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)
Історія всесвітня	Оновлена програма «Історія України. Всесвітня історія. 6-11 класи» (затверджено і надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)
Трудове навчання	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Основи здоров'я - К.: Видавничий дім «Освіта», 2022 (Наказ МОН від 03.08.2022 № 698)

Інформатика	Інформатика. 6–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804;
Фізична культура	Фізична культура. 6-9 класи. Оновлена навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (автори Круцевич Т.Ю. та інші). Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Мистецтво	Мистецтво. 6-9 класи (авт. Л. Масол). Програма для загальноосвітніх навчальних закладів(оновлена), затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804
Біологія	Біологія. Програма для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Географія	Географія. Навчальна програма для 6-9 класів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022р. № 698
Хімія	Хімія. 7-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Фізика	Фізика. 7-9 класи. Оновлена навчальна програма, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804
Основи правознавства	«Навчальна програма з основ правознавства.» Правознавство. Практичний курс. 9 клас. (авт. Ремех Т.О., Пометун О.І.). Програма, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804;

ПІДРУЧНИКИ

5 клас

№ п/п	Предмет	Підручник
1	Інформатика	«Інформатика 5 клас», О. О. Бондаренко, В. В. Ластовецький, О. П. Пилипчук, Є. А. Шестопапов, Харків "Ранок", 2022р.
2	Українська мова	"Українська мова 5 клас", О.Заболотний, В.Заболотний, Київ: Генеза, 2022р.
3	Українська література	"Українська література 5 клас" В.В.Заболотний, О.В.Заболотний, О.В.Слоньовська, І.В.Ярмульська. Київ: Література ЛТД ,2022р.
4	Англійська мова	"Англійська мова 5 клас" О.Карпюк, К.Карпюк, Видавництво Астон,2022
5	Зарубіжна література	"Зарубіжна література 5 клас" авторського колективу під керівництвом Ніколенко О,М. К., ВЦ "Академія", 2022.
6	Математика	Математика 5 клас, О.С. Істер, Київ, Генеза, 2022
7	Пізнаємо природу	"Пізнаємо природу" 5 клас, видавництво "Оріон" 2022
8	Здоров'я, безпека та добробут	"Здоров'я, безпека та добробут" підручник інтегрованого курсу для 5 кл. Автор: Т. В. Воронцова, В. С. Пономаренко, І. В. Лаврентьєва, О. Л. Хомич Видавництво: Київ, Алатон, 2022
9	Етика	"Етика" Підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (автори Людмила Давидюк, Анжела Мельник) Київ, Видавничий дім «Освіта» 2022
10	Вступ до історії України	«Вступ до історії та громадянської освіти» підручник для 5 класу (автори: Щупак І. Я., Бурлака О. В., Піскарьова І. О., Посунько А. С). Видавництво: Київ «Оріон» 2022 р.
11	Технології	Технології. 5 клас : підр. для 5 кл. закл. загал. серед. освіти /автори І.Ходзинська,О.Горобець,О.Медвідь,Т.Пасічна,Ю Приходько.ТОВ .Видавництво "Ранок" .Харків.2022р.
12	Музичне мистецтво	Мистецтво. Підручник інтегрованого курсу для 5 класу для закладів загальної середньої освіти (автори: Кондратова Л., Федун С., Чорний О.) Тернопіль, Навчальна книга-Богдан, 2022
13	Образотворче мистецтво	Мистецтво. Підручник інтегрованого курсу для 5 класу для закладів загальної середньої освіти (автори: Кондратова Л., Федун С., Чорний О.) Тернопіль, Навчальна книга-Богдан, 2022

ПІДРУЧНИКИ**6 клас**

№ п/п	Предмет	Підручник
1	Інформатика	«Інформатика 6 клас», О. О. Бондаренко, В. В. Ластовецький, О. П. Пилипчук, Є. А. Шестоपालов, Харків "Ранок", 2023р.
2	Українська мова	"Українська мова 6 клас", О.Заболотний, В.Заболотний, Київ: Генеза, 2023р.
3	Українська література	"Українська література 6 клас" В.В.Заболотний, О.В.Заболотний, О.В.Слоньовська, І.В.Ярмульська. Київ: Література ЛТД ,2023р.
4	Англійська мова	"Англійська мова 6 клас" О.Карп'юк Видавництво "Астон",20023
5	Зарубіжна література	"Зарубіжна література 6 клас" авторського колективу під керівництвом Ніколенко О,М. К., ВЦ "Академія", 2023.
6	Математика	Математика 6 клас О.С. Істер Київ "Генеза "2023 р.
7	Пізнаємо природу	"Пізнаємо природу" 6 клас, видавництво "Оріон" 2023. Автор: Т.Коршевнік, О.Ярошенко
8	Здоров'я, безпека та добробут	"Здоров'я, безпека та добробут" підручник інтегрованого курсу для 6 кл. Автор: Т. В. Воронцова, В. С. Пономаренко, І. В. Лаврентьєва, О. Л. Хомич Видавництво: Київ, Алатон, 2023
9	Етика	"Етика" Підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (автори Людмила Давидюк, Анжела Мельник) Київ, Видавничий дім «Освіта» 2023
10	Історія України. Всесвітня історія	«Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» (автори Піскарьова І.О., Бурлака О.В., Майорський В.В., Мелешенко Т.В., Щупак І.Я.) Київ "Оріон" 2023
11	Технології	"Технології. 6 клас : підр. для 6 кл. закл. загал. серед. освіти /автори І.Ходзинська,О.Горобець,О.Медвідь,Т.Пасічна,Ю Приходько.ТОВ .Видавництво ""Ранок"" .Харків.2023р."
12	Мистецтво	Мистецтво. Підручник інтегрованого курсу для 5 класу для закладів загальної середньої освіти (автори: Кондратова Л., Федун С., Чорний О.) Тернопіль, Навчальна книга-Богдан, 2022

Додаток 8

ПІДРУЧНИКИ

7-9 класи

7	8	9
Українська мова. О.М.Горошкіна Київ. «Грамота» 2016 р.	Українська мова. О.П.Глазова. Харків .ТОВ «Фоліо» 2016р.	Українська мова. О.П.Глазова Харків.«Ранок» 2017р.
Українська літер. О.Мищенко Київ «Гене́за» 2016 р.	Українська літер. Л.Т.Коваленко. Київ. «Оріон» 2016р.	Українська літер. Л.Коваленко Київ «Оріон» 2017
Зарубіжна літ. Є.Волощук .Київ. «Гене́за»2020	Зарубіжна літ. О.М.Ніколенко. Київ.«Грамота»2016 р.	Зарубіжна літ. О.М.Ніколенко. Київ.«Грамота»2017 р.
Англійська мова О.Карпюк Тернопіль. «Астон» 2020р.	Англійська мова О.Карпюк Тернопіль. «Астон»2021	Англійська мова О.Карпюк Тернопіль. «Астон»2021
Образотворче мист. С.І.Федун. Тернопіль . «Богдан» 2016 р.	Трудове навчання А.І.Терещук Літера «ЛТД» 2016 р.	Трудове навчання Д.В.Лебедев . Харків «Си́ция» 2017
Трудове навчання В.К.Сидоренко Харків. «Си́ция» 2016р.	Алгебра О.С.Істер. Київ «Гене́за» 2021р.	Алгебра О.С.Істер Київ «Гене́за»2017
Алгебра О.С.Істер Київ. «Гене́за»2016р	Геометрія О.І.Істер. Київ «Гене́за» 2021 р.	Геометрія О.С.Істер Київ «Гене́за»2017
Геометрія. О.С.Істер Київ. «Гене́за» 2016р.	Біологія Н.Ю. Матяш Київ «Гене́за» 2016р.	Біологія Л.І.Остапченко Київ «Гене́за»2017
Біологія Л.І.Остапченко,Т.Балан Київ «Гене́за» 2020 р.	Мистецтво Л.М.Масол Харків. «Фоліо»2016р	Мистецтво Л.М.Масол Харків. «Фоліо»2017р
Музичне мистецтво. Г. Кондратова. Тернопіль: Навч..книга-Богдан . 2016 р.	Основи здоров'я І.Д.Бех Київ. «Алатон» 2016	Основи здоров'я І.Д.Бех Київ.«Алатон» 2017р.
Основи здоров'я І.Д.Бех ,Т.Воронцова Київ. «Алатон» 2020 р.	12.Історія України О.К.Струкевич Київ. «Грамота» 2016	12.Історія України О.В.Гісем Харків. «Ранок»2017
Історія України Н.Сорочинська , О.Гісем Тернопіль. «Богдан» 2020р	Всесвітня історія. О.Гісем, О. Мартинюк Харків. «Ранок» 2016р	Всесвітня історія. О.В.Гісем . Харків. «Ранок» 2017р.

Всесвітня історія Н.Сорочинська , О.Гісем Тернопіль. «Богдан» 2020р.	Географія В.Бойко, І .Дітчук «Перун» 2021	Географія Г.Д. Довгань Харків. «Ранок» 2017р.
Географія С.Г.Кобарнік . Київ. «Грамота» 2016р.	Хімія М.М.Савчин Київ. «Грамота» 2016р.	Хімія П.П.Попель. Київ. «Академія»2017р.
Хімія П.Попель. Київ. «Академія» 2016р.	Фізика В.Г.Баряхтар. Харків. «Ранок» 2021р.	Фізика В.Г.Баряхтар Харків. «Ранок» 2017р.
Фізика В.Г.Баряхтар. Харків. «Ранок» 2016р	Інформатика О.Бондаренко.В.Ластовицьки й Харків. «Ранок» 2019р.	Інформатика Н.В.Морзе Київ. «Оріон»2017
Інформатика О.Бондаренко. В.Ластовицький Харків. «Ранок» 2020р.		Основи правознавства О.Є. Святокум Харків. «Ранок»2017

Освітня програма повної загальної середньої освіти

Освітня програма повної загальної середньої освіти розроблена на виконання Закону законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанов Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН від 20.04.2018 року №408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31 .03.2020 № 464.

У 2023-2024 н.р. в Ширмівському ліцеї відсутній одинадцятий клас

З метою реалізації в старшій школі профільної середньої освіти в закладі у 2023-2024 навчальному році буде сформований клас з вивченням профільного предмету історія України 10 клас.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натеper подані в рамках навчальних планів.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 10-го класу 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

Навчальний план ліцею III ступеня 10 клас (*Додаток 1*) складений на основі Типових освітніх програм закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженим Наказом МОН від 20.04.2018 № 408 (*Додаток 2*)

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани III ступеня містять усі предмети інваріантної складової, передбачені

Вибірково –обов'язковими предметами є:

- **інформатика: 10 кл.-1год.**

- **технології 10кл.-1год.**

Години варіативної складової використано на:

Спецкурси:

З метою узагальнення та систематизації знань учнів з історії України, української мови, якісної підготовки до ЗНО введено спецкурси:

-«*Математика. Підготовка до ЗНО*» 10 кл. (1 год.)

- «*Українська мова. Підготовка до ЗНО*» 10 кл. (1год.)

Навчальні плани зорієнтовані на роботу освітнього закладу за п'ятиденним навчальним тижнем.

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлюється відповідно до вимог чинних нормативних документів, що визначають санітарно-епідеміологічні вимоги до освітнього процесу та закладів освіти усіх форм власності.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p>

		<p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її</p>

		<p>достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись</p>

		<p>на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних

ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;

- роботу в проектах;

- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізнi лінії	Коротка характеристика
Й Екологічна безпека сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови

для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури
Суспільствознавство
Естетична культура
Математика
Природознавство
Технології
Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

формування компетентностей;
розвитку компетентностей;
перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
корекції основних компетентностей;
комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відеоуроки, прес-конференції, ділові ігри.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих

предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується для вечірньої форми здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

**Навчальний план КЗ «Ширмівський ліцей» на 2023-2024 н.р.
для 10 класу
(історичний профіль)**

№	Предмет	Клас	Разом
		10 (5 уч.)	(5 уч.)
1	Українська мова	2	2
2	Українська література	2	2
3	Зарубіжна література	1	1
4	Іноземна мова (англ.)	2	2
5	Історія України	3	3
6	Історія всесвітня	1	1
7	Громадянська освіта	2	2
8	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
9	Біологія і екологія	2	2
10	Географія	1,5	1,5
11	Фізика	3	3
12	Хімія	1,5	1,5
13	Фізична культура	3	3
14	Захист України	1,5	1,5
15	Інформатика (вибірково-обов'язковий)	1	1
16	Технології (вибірково-обов'язковий)	2	2
РАЗОМ		31,5	31,5
Варіативна складова			
	Спецкурс з математики. «Готуємося до ЗНО»	0,5	0,5
	Спецкурс з української мови. «Готуємося до ЗНО»	0,5	0,5
РАЗОМ		32,5	32,5

НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ
III ступінь (10 клас)

	ПРЕДМЕТ	Навчальна програма
1.	Українська мова	Навчальна програма «Українська мова(рівень стандарту. 10-11класи)» Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
2.	Українська література	Навчальна програма «Українська література(рівень стандарту. 10-11класи)» Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
3.	Зарубіжна література	Навчальна програма «Зарубіжна література. Рівень стандарту 10- 11 класи» Наказ МОН від 03.08.2022 № 698
4.	Математика	Навчальна програма «Математики (рівень стандарту) (алгебра і початки аналізу та геометрія) для учнів 10-11 кл. Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
5.	Нім. мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи. Іноземні мови.Рівень стандарту (профільна середня освіта), Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407;
6.	Історія України	Програми для закладів загальної середньої освіти «Історія України. Всесвітня історія 6-11 класи» Наказ МОН Ураїни від 03.08.2022р. №698
7.	Всесвітня історія	Програми для закладів загальної середньої освіти «Історія України. Всесвітня історія 6-11 класи» Наказ МОН Ураїни від 03.08.2022р. №698
8.	Біологія Екологія	Біологія і екологія. 10-11 класи (рівень стандарту) Навчальна програма для закладів загальної середньої середньої освіти. Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
9.	Географія	Географія 10-11 клас.Рівень стандарту.Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407 із змінами наказом МОН від 03.08.2022 р. №698
10.	Фізика	«Фізика 10-11» (рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу під керівництвом Локтева В. М. Наказ МОН від 24.11.2017 № 1539
11.	Астрономія	Хімія. 10–11 класи (рівень стандарту). Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти (колектив авторів). Наказом МОН від 23.10.2017 № 1407.
12.	Хімія	Навчальна програма "Громадянська освіта (інтегрований курс) 10 клас" Наказ МОН від 03.08.2022 № 698
13.	Технології	11 кл. – навчальна програма «Технології 10-11 класи (рівень стандарту)» Наказом МОН від 23.10.2017 № 1407;
14.	Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура.10-11 класи»(рівень стандарту) (авт.М.В.Тимчик,Є.Ю.Алексейчук) наказ МОН від 23.10.2017 № 1407),

15.	Інформатика	Інформатика . Навчальна програма вибірково-обов'язкового предмету для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту) Наказ МОН від 20.04.2018р. № 408.
16.	Захист України	Навчальна програма «Захист України» для закладів загальної середньої освіти (рівень стандарту) 10-11 класи . Наказ МОН від 04.11.2020р.№1377
Програми курсів за вибором, спецкурсів		
17	<i>«Математика. Підготовка до ЗНО» 10кл.</i>	Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з математики, здобутих на основі повної загальної середньої освіти (Програма рекомендована МОН України (Лист МОН №1/11-9682 від 11.09 2018р.))
18	<i>«Українська мова та література. Підготовка до ЗНО» 10 кл.</i>	Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови та літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти (Програма рекомендована МОН України (Лист МОН №696 від 26.06 2018р.))

ПІДРУЧНИКИ

10 КЛАС

Українська мова	О. Авраменко. Київ. «Грамота» 2018 р.
Українська література	О.Авраменко. Київ. «Грамота» 2018 р.
Зарубіжна література	О.Ісаєва. Київ. «Оріон». 2018р.
Математика	О. Істер. Київ. «Генеза» 2018 р.
Англ. мова	О.Карп'юк Тернопіль "Видавництво Астон" 2018
Історія України	В.С.Власов, С.В.Кульчицький. Історія України 10 клас Профільний рівень. «Літера ЛТД» 2018р.
Всесвітня істор.	О.Гісем, О.Мартинюк . Харків. «Ранок»2018р.
Біологія Екологія	В.Соболь. Кам'янецьк – Подільський. «Абетка» 2018р.
Географія	В.Пестушко. Київ. «Генеза» 2018 р.
Фізика	В.Г. Бар'яхтар. Харків. «Ранок» 2018 р.
Хімія	П.Попель, Л.Крикля. Київ. Видавничий центр. «Академія» 2018р.
Громадянська освіта	І.Васильків.В.Кравчук Тернопіль. «Астон»2018р.
Технології	В.Татушинський. Київ . «Педагогічна думка» 2018р.
Інформатика	О.Бондаренко, В.Ластовицький Харків. «Ранок» 2019р.
Захист України	А. Гудима. (хл.) Тернопіль. «Астон» 2018р.